

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. L. prawa do emerytury. Organ rentowy podniósł, że decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r organ rentowy odmówił prawa do emerytury, gdyż nie został udowodniony wymagany 15 - letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a składając kolejny wniosek nie przedłożył żadnych nowych dokumentów, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia.

/decyzja – k . 13 akt ZUS/

Wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o uchylenie lub zmianę zaskarżonej decyzji oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Podniósł, że w okresie ok. 2 lat był zatrudniony w (...) na stanowisku prasowacza.

/odwołanie k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 11/

Na rozprawie w dniu 10 marca 2017 r wnioskodawca podniósł, że do okresu pracy w warunkach szczególnych winien być zaliczony dodatkowo okres zatrudnienia u B. L. w charakterze ucznia do przyuczenia w zawodzie lakiernika pojazdowego.

/e –prot. 00:01:07/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. L. urodził się w dniu (...).

/bezsporne, nadto wniosek – k. 1/2 akt ZUS/

Wnioskodawca złożył ponowny wniosek o emeryturę w dniu 7 grudnia 2016 roku. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/ wniosek – k. 1/2. akt ZUS/

Wnioskodawca był zatrudniony w okresie od 1 listopada 1987 r – 31 lipca 1989 r w PPHU (...) w charakterze ucznia lakiernika pojazdowego.

/świadcstwo pracy k. 6 akt kapitałowych ZUS/

W dniu 9 września 2000 r zostało wystawione świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynikało, że wnioskodawca był zatrudniony w PPHU (...), w okresie 1.11.1987 – 31.07.1989 oraz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę jako uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernika pojazdowego, na stanowisku ucznia. W okresie tego zatrudnienia szpachlował, szlifował, malował pojazdy farbami za pomocą pistoletu w garażu. Częściowo rozbierał też auta. Zajmowało to 3 – 4 dni w miesiącu.

/świadcstwo – k. 8 zeznania wnioskodawcy – e – prot. 00:01:07 w zw. z 00:09:11/

W okresie od dnia 20 listopada 1989 r do 30 kwietnia 1991 r wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku prasowacza. Prasował tam wyroby na gotowo.

/kserokopia świadectwa pracy – k. 9 akt kapitałowych, akta osobowe – zał. k. 24, zeznania wnioskodawcy – e – prot. 00:01:07 w zw. z 00:09:11/

W dniu 24 maja 2016 r ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 akt ZUS/

Decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił w tym stażu okresu 1.11.1987 -31.07.1989 , ponieważ świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 9 września 2000 r nie spełnia warunków formalnych. Organ rentowy przyjął, że ubezpieczony wykazał 12 lat, 1 miesiąc i 11 dni stażu w szczególnych warunkach oraz staż sumaryczny w wymiarze 26 lat, 10 miesięcy i 4 dni.

/decyzja – k. 14/

Do kolejnego wniosku o emeryturę ubezpieczony nie załączył nowych dokumentów.

/wniosek – k. 1 akt ZUS/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 114 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 887), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu wnioskodawca nie spełnia natomiast warunku, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Niesporny pozostawał okres 12 lat 1 miesiąca i 11 dni.

Sporne pozostawały dwa okresy, które tylko łącznie, mogły dać 15 lat pracy w szczególnych warunkach:

- okres zatrudnienia od 20 listopada 1989 r do 30 kwietnia 1991 r - dotyczący zatrudnienia w (...) jako prasowacz,
- okres zatrudnienia od 1 listopada 1987 r do 31 lipca 1989 r w PPHU (...) w charakterze ucznia lakiernika pojazdowego.

Są to prace wymienione w wykazie A dział VIII pkt. 8, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, określone jako - obsługa urządzeń do prasowania, klejenia i wykrawania wyrobów w przemyśle odzieżowym oraz w oraz wymienione w wykazie A działu VII, poz. 4 pkt. 31 (prasowacz) załącznika do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. /Dz.Urz.MG.1987.4.7/ oraz w Dziale XIV pkt. 17 - lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane.

Regulacja § 2 rozporządzenia, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi

środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych instytucją wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia uprzywilejowanego kręgu podmiotów, stąd wymaga ścisłej wykładni i pewnego ustalenia przesłanek prawa. Należy jednak podkreślić, że brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwno./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /

W sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego./tak SA w (...) w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzony mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W orzecznictwie (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 638) przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z rozważań zawartych w tym orzeczeniu należy wyprowadzić nadto wniosek, iż - ze względu na charakter omawianego świadczenia (wcześniejsza emerytura) - przepisy rozporządzenia należy wyklądać ściśle.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/

Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Oznacza to, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 18 kwietnia 2016 r. ,III AUa 1636/15, LEX nr 2044356/.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia.

Z ustaleń Sądu poczynionych w sprawie wynika, że w okresie od dnia 20 listopada 1989 r do 30 kwietnia 1991 r wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku prasowacza. Prasował tam wyroby na gotowo.

Powyższe wynikało z zeznań wnioskodawcy i znalazło potwierdzenie w dokumentacji osobowej. Zatem ten okres należało uznać na wykazany, jako praca w warunkach szczególnych.

Nadto wnioskodawca był zatrudniony w okresie od 1 listopada 1987 r – 31 lipca 1989 r w PPHU (...) w charakterze ucznia lakiernika pojazdowego. W okresie tego zatrudnienia szpachlował, szlifował, malował pojazdy farbami za pomocą pistoletu w garażu. Częściowo rozbierał też auta. Zajmowało to 3 – 4 dni w miesiącu.

W ocenie Sądu wnioskodawca nie wykazał zatem w przedmiotowym postępowaniu, że podczas tego zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach w postaci lakierowania pojazdów – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Co prawda wykonywał czynności polegające na lakierowaniu ale także inne polegające na przygotowaniu pojazdu do lakierowania , a więc w okresie dniówki roboczej wykonywał również inne czynności nie wymienione w wykazie prac zaliczanych do prac w szczególnych warunkach. (por. wyrok SN z 28 sierpnia 2014 r., II UK 537/13.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 grudnia 2014 r., III AUa 493/14; wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 września 2012 r., III AUA 480/12 i z dnia 27 czerwca 2013 r., III AUA 2081/12, ; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 grudnia 2015 r., III AUa 1083/15). Także wystawione świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wskazuje na stanowisko „ucznia”, nie wynika z niego rodzaj konkretnych czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, nie powołuje się na konkretny zapis Rozporządzenia.

Brak było zatem podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawca wykazał, że w całym okresie spornego zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca był pouczone o obowiązku składania wniosków dowodowych./e- pot. 00:07:48, zarządzenie – k. 14 w zw. z k. 15 w zw. z k. 27/ i oprócz własnych twierdzeń nie zgłosił innych wniosków dowodowych.

Biorąc pod uwagę powołane przepisy stwierdzić należy, że pomimo iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: wieku, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz niebycia członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ze względu na nieprzepracowanie wymaganego ustawowo okresu 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura wnioskodawcy nie przysługuje. Łącznie bowiem wnioskodawca wykazał 13 lat 6 miesięcy i 21 dni okresu pracy w szczególnych warunkach.

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy